

Voorstel

Gemeenteraad

Datum: 24 augustus 2018
Zaak: 2018-004560
Portefeuillehouder: Peter Verschuren

Opsteller: Bianca van Mierlo
Contactgegevens: bianca.vanmierlo@midden-groningen.nl
Stukken ter inzage:

Onderwerp: Raadsvoorstel quick wins

1. Voorstel

Aan de raad wordt ter besluitvorming voorgelegd:

1. Het uitvoeren van de maatregelen die zijn voorgesteld als quick wins, om met ingang van (uiterlijk) 1 januari 2019 het tekort in het sociaal domein terug te brengen met minimaal 750.000 euro.
2. Het financieel kader:
  - a. Het inzetten van de in de afgelopen jaren door onderbesteding in het sociaal domein opgebouwde reserve om de tekorten in het sociaal domein in 2018 en 2019 te dekken.
  - b. De transitiekosten, tijdelijke kosten voor uitwerking en implementatie incidenteel financieren uit een nog beschikbare reserve (AR, met label 'sociaal domein' HS en de egalisatiereserve Sociaal domein MW).
  - c. Vanaf 2020 de uitgaven in het sociaal domein maximeren op het historisch beschikbare budget, inclusief indexering.

Aan de raad wordt ter kennisname voorgelegd:

3. Een samenvatting van het Implementatieplan taskforce sturing op financiën Jeugdhulp. Hiermee worden de kosten van geïndiceerde jeugdhulp vanaf 2018 met 1 miljoen euro en vanaf 2019 met 2 miljoen euro verlaagd.

Inleiding

Dit voorstel is een aanpassing van het oorspronkelijke advies 'Scenariodiscussie sociaal domein' zoals de raadscommissie dit op 12 juli heeft besproken. In de commissie besloot de raad om het advies terug te brengen tot het onderdeel over de quick wins om te agenderen voor de raad op 13 september. Hiermee wilde de raad de mogelijkheden benutten op korte termijn keuzes te maken in de financiën van het sociaal domein. Dit deel van het voorstel wordt hierbij aan de raad voorgelegd.

De commissie besloot om het onderdeel procesvoorstel duurzaam scenario uit het oorspronkelijke voorstel niet te agenderen op 13 september. Hierover werden veel vragen gesteld. Dit deel is daarom in bijgevoegd voorstel verwijderd. Over dit laatste onderdeel zou de agendacommissie een besluit moeten nemen. Op 28 augustus heeft de agendacommissie hierover gesproken met de uitkomst om een beeldvormende bijeenkomst te organiseren als tussenstap. Deze bijeenkomst is gepland op 9 oktober met het doel om de raad nader te informeren over de stand van zaken in het sociaal domein. Hiervoor zijn 3 thema's gekozen: jeugdhulp, sociale teams en monitoring. Het is daarbij de bedoeling om de raad daarna 2 voorstellen voor te leggen over de sociale teams als ook over keuzes voor de langere termijn in het sociaal domein.

Met de keuze om het procesvoorstel duurzaam scenario niet te bespreken op 13 september (en alleen de quick wins) is ook het beoogde financiële resultaat van dit onderdeel uit het advies gehaald. Dit gaat om 1 miljoen structureel met ingang van 2020. Hiervoor wordt een taakstelling opgenomen in de begroting die moet worden verwerkt in het advies over keuzes voor de langere termijn dat als procesvoorstel in november aan de raad wordt voorgelegd.

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor jeugdhulp, werk en inkomen en de zorg aan langdurig zieken en ouderen. Deze taken werden voor een deel van het Rijk overgenomen en noemen we decentralisaties. Daarbij zijn (forse) bezuinigingen doorgevoerd door het Rijk aan de gemeenten. Uitgangspunt van de gemeenteraden van de toenmalige gemeenten Hoogezand-Sappemeer, Slochteren en Menterwolde hierbij was zgn budgetneutraliteit: de uitvoering van de taken vindt plaats binnen de budgetten die de gemeenten hiervoor ontvangen van het Rijk.

Tot en met 2017 lijkt het erop dat de uitgaven in het sociale domein van Hoogezand-Sappemeer, Slochteren en Menterwolde binnen de beschikbare budgetten blijven (onder meer door een beroep te doen op reservevorming 2015 en 2016). Vanaf 2018 is dit niet meer haalbaar.

Er is in het sociaal domein gewerkt aan het transformeren naar een meer passende ondersteuningsvormen; met minder budget moest betere ondersteuning gegeven worden. Daarbij is zorgcontinuïteit gerealiseerd, maar de kosten zijn niet omlaag gebracht. In het bijzonder zien we een oplopend financieel tekort op het onderdeel jeugd, wat overigens vergelijkbaar is in het patroon van veel andere gemeenten. In bijgevoegd voorstel worden ter besluitvorming een aantal maatregelen voorgesteld (zgn quick wins) om het tekort te verkleinen als ook ter kennisname een samenvatting van het plan sturing op jeugdhulp gedeeld om de kosten van de jeugdhulp te verlagen. De financiële opbrengsten hiervan zijn in het voorstel verwerkt.

2. Publiekssamenvatting

Er is sinds 2015 in het sociaal domein gewerkt aan nieuwe vormen van ondersteuning voor jeugdhulp, werk en inkomen en de zorg aan langdurig zieken en ouderen: met minder budget moest betere ondersteuning gegeven worden. Daarbij is zorgcontinuïteit gerealiseerd, maar de kosten zijn niet omlaag gebracht. In het bijzonder zien we een olopend financieel tekort op het onderdeel jeugd. Dit vraagt om nieuwe keuzes voor het sociaal domein door college en raad. In bijgevoegd voorstel wordt hiervoor een aantal maatregelen voorgesteld.

3. Bevoegdheid van de raad

De raads werkgroep sociaal domein heeft meegedacht over het proces van de scenariodiscussie voor de raad:

31 januari 2018	Informatiebijeenkomst raad sociaal domein
24 april 2018	Informierend: bijeenkomst raad scenariodiscussie
12 juli 2018	Opiniërend: raadscommissie
13 september 2018	Besluitvormend: raad

4. Beoogd effect

Inwoners op een duurzame manier hulp en ondersteuning bieden in combinatie met financiële duurzaamheid waardoor inwoners ook op de lange termijn die goede hulp en ondersteuning kunnen blijven ontvangen.

5. Historische context

Zie voorstel

6. Argumenten

1. De gemeente Midden-Groningen wil geen inwoners tussen wal en schip laten vallen en wil niet sleutelen aan de autonomie van verwijzers. De keerzijde is dat de huidige financiële situatie een risico is waarbij de budgetoverschrijdingen vragen om meer grip en sturingsinterventies. De uitgaven sociaal domein in Midden-Groningen stijgen jaarlijks meer dan de inkomsten. Als geen maatregelen genomen worden, nemen ook de tekorten alleen maar toe. Op dit moment worden de tekorten uit de reserves Sociaal domein gedekt. Dit is voor de langere termijn niet haalbaar.
2. In het sociaal domein kijken en werken we integraal. Dat wil zeggen dat we aandacht besteden aan alle levensfasen van onze inwoners, van min negen maanden tot 109 jaar. En dat we kijken naar de effecten van beleid en uitvoering in het sociaal domein voor alle levensgebieden en de samenhang die daarin bestaat: wonen, werken, verdienen, opvoeden en zorgen. Ook hebben we oog voor de relaties tussen het sociaal domein en andere gemeentelijke beleidsterreinen. Hiermee kiezen we voor het perspectief van onze inwoners en laten we (waar dat nog het geval mocht zijn) het instrumentele onderscheid los tussen jeugdwet, Wmo, participatie en passend onderwijs.
3. Er bestaat niet één maatregel die de financiële tekorten oplost en, op basis van de afgelopen jaren, is duidelijk dat een andere werkwijze tijd vraagt voordat het in de uitvoering resultaat biedt. Het voorstel omvat daarom diverse maatregelen voor de korte en langere termijn om bij te sturen om tekorten te voorkomen en verkleinen.

7. Kanttekeningen en risico's

Voor alle maatregelen geldt dat het geen gemakkelijk te realiseren maatregelen zijn. Ze vragen forse inspanningen en in de meeste gevallen niet alleen van de gemeente maar in samenwerking met onze partners. Dit zijn complexe maatregelen, waarbij gemeenten en partners beter moeten samenwerken. In de recent verschenen meircirculaire is opgenomen dat de integratie-uitkering Sociaal domein ophoudt te bestaan en grotendeels vanaf 2019 onderdeel uit gaat maken van de uitkering. Dat betekent dat we deze onderdelen niet meer separaat kunnen volgen vanaf dat moment. De loon- en prijsbijstellingen en daarnaast nog enkele kleine mutaties zullen we nog doorrekenen. Deze zijn nog niet verwerkt in de voorliggende cijfers. De meeste budgetaanpassingen verwachten we in de septembercirculaire.

Voor het onderdeel jeugdhulp geldt: De uitgaven jeugdhulp kunnen voor een deel niet door de gemeente gecontroleerd worden door de zogenaamde open eindfinanciering. We hebben als gemeente de plicht om jeugdhulp te bieden. Een budgetoverschrijding is geen reden om dit niet te doen. Naast de voorgestelde maatregelen in het voorstel zijn nog andere maatregelen mogelijk om het jeugdtekort terug te dringen. Te denken valt aan verlaging van tarieven of het instellen van budgetplafonds. Dit zijn verre gaande opties die we in onderling overleg met andere gemeenten, onderzoeken met de RIGG. Overeenkomstig de huidige contractafspraken met RIGG en zorgaanbieders, zijn deze maatregelen op elk moment in te voeren waarbij aanbieders tenminste een half jaar de tijd krijgen om zich hierop voor te bereiden.

8. Financiële paragraaf

In de voorjaarsnota zijn we er vanuit gegaan dat het verwachte tekort over 2018 voor maximaal 2 miljoen euro en over 2019 voor maximaal 1 miljoen euro gedekt zullen worden uit de opgebouwde reserves Sociaal domein. Dit betreffen de reserves 'Algemene Reserve met label Sociaal domein' van Hoogezand-Sappemeer en de egalisatiereserve Sociaal domein van Menterwolde. Een verdere onderbouwing van de totaalbedragen is te vinden in het bijbehorende voorstel quick wins.

Vanaf 2020 heeft de begroting van het sociaal domein een tekort van 1 miljoen. Hiervoor wordt een taakstelling opgenomen in de begroting die moet worden verwerkt in het advies over keuzes voor de langere termijn dat als procesvoorstel in november aan de raad wordt voorgelegd.

9. Communicatie

-

10. Draagvlak en vervolgtraject (afstemming, tijdpad)

Zie voorstel. De "oude" adviesraden van Hoogezand-Sappemeer, Slochteren en Menterwolde is om een reactie gevraagd op het voorstel. Omdat de adviesraden op dit moment in een overgangsfase zitten naar een nieuwe raad voor Midden-Groningen, zijn we in overleg met de huidige leden gegaan wat de best passende vorm hiervoor is. De leden van de "oude" adviesraden hebben zelf aangegeven hier geen rol meer voor zichzelf te zien. Belangrijkste reden is dat ze formeel zijn opgeheven. De nieuwe adviesraad is nog niet in bedrijf. We zitten nu dus in een vacuüm waardoor er geen advies van de adviesraad ligt.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen,

A. Hoogendoorn
Burgemeester

H.J.W. Mulder
Secretaris

Bijlage:

1. Bijlage voorstel quick wins